

LDNIS

Redactare: Mugur Butuza, Mihai Liță
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Corectură: Dușa Udrea-Boborel
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Laurențiu Midvichi

We know
books

Ilustrația copertei: mr_owlman/shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NEWMAN, BRUCE

Ghidul începătorului în budismul tibetan / Bruce Newman; cu o pref.
de Chökyi Nyima Rinpoche; trad. din lb. engleză și note de Mihai Liță. -

Pitești: Paralela 45, 2022

ISBN 978-973-47-3694-2

I. Chökyi Nyima, Rinpoche (pref.)

II. Liță, Mihai (trad.; note)

2

BRUCE NEWMAN

GHIDUL ÎNCEPĂTORULUI ÎN BUDISMUL TIBETAN

Cu o prefață de Chökyi Nyima Rinpoche

Traducere din limba engleză și note de
Mihai Liță

A Beginner's Guide to Tibetan Buddhism. Notes from a Practitioner's Journey
Bruce Newman

Copyright © 2004 by Bruce Newman

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

Editura Paralela 45

Cuprins

Prefață 9

Mulțumiri 11

Introducere 13

CAPITOLUL 1: „Natura de <i>buddha</i> “: Baza	25
CAPITOLUL 2: Îndrumătorul.....	37
CAPITOLUL 3: Găsirea unui îndrumător	46
CAPITOLUL 4: Împuternicirea	58
CAPITOLUL 5: Centrele budiste.....	71
CAPITOLUL 6: Calea „naturii de <i>buddha</i> “: Instrucțiuni și practici.....	85
CAPITOLUL 7: Începutul.....	95
CAPITOLUL 8: Înțelegerea greșită.....	107
CAPITOLUL 9: Sisteme și etape de practică.....	125
CAPITOLUL 10: Cele Patru Nobile Adevăruri	134
CAPITOLUL 11: Cele Patru Gânduri.....	145
CAPITOLUL 12: <i>Ngondro</i> : Refugiul și <i>bodhichitta</i>	161
CAPITOLUL 13: <i>Ngondro</i> : Practica lui Vajrasattva și ofranda <i>mandala</i> -ei	175
Practica lui Vajrasattva 175 • Ofranda <i>mandala</i> -ei 179	
CAPITOLUL 14: <i>Ngondro</i> : <i>Guru Yoga</i> și devoțiunea	183

CAPITOLUL 15: Kyerim	194
CAPITOLUL 16: Ritualurile	210
CAPITOLUL 17: Dzogrim și corpul	228
CAPITOLUL 18: Calea Eliberării	246
CAPITOLUL 19: Fructul	255
ANEXĂ: Viitorul	269
<i>Note despre carte și autor</i>	273

CAPITOLUL 1

„Natura de buddha“: Baza⁶

Sunt proaspăt căsătorit. Fiul meu vitreg de 15 ani, Nate, tocmai ne-a vorbit – mamei lui și mie – despre sentimentul său că viața este lipsită de sens. Este, evident, fascinat de jucăriile pentru adulți – mașini de lux și altele similare –, dar este, totodată, suficient de inteligent și sensibil pentru a le înțelege limitările și a înțelege că a lucra din greu o viață întreagă pentru a cumpăra niște lucruri și apoi a muri nu este ceva de dorit. Susan și cu mine putem, desigur, empatiza cu necazurile lui și suntem mulțumiți de maturitatea lui; ne-am dori, de asemenea, să-l „cooptăm“ mai profund în calea noastră budistă. Cu toate acestea, în cea mai mare parte [a timpului] stăm deoparte, ascultăm, sperăm și ne rugăm să-i fie cât mai bine.

Cu toții am avut acea dorință de a [descoperi] un sens în viața noastră. I-am putea da și alte nume: adevăr, valoare, iubire, conștiință cosmică, extaz. Atunci când stomacul ne e plin și avem un acoperiș deasupra capului, începem inevitabil să ne punem întrebări și să ne dorim ceva mai profund.

În budism această aspirație în sine este o dovadă a existenței a ceva mai profund în noi. Dacă nu ar exista ceva acolo, cum am putea fi

⁶ În întreaga lucrare am transliterat denumirile tehnice cu majuscule, pentru a le diferenția de cuvântul uzual, față de care au o altă semnificație specifică. Autorul nu adoptă întotdeauna această convenție.

conștiinței de absența sa? Ne dorim vreodată ceva complet inexistent? Unii dintre noi vor respinge această aspirație; alții vor fi mistuiți de ea.

Să examinăm mai în profunzime acest aspect. Baza vieții spirituale se numește în tibetană *zhi* (scr.⁷ *alaya*). Ambele cuvinte înseamnă „teren“ [„bază“]. Dacă dorim să construim o casă sau să plantăm o grădină, primul lucru de care avem nevoie este un teren pe care să facem aceasta. Fără acest teren, este imposibil.

Indiferent cât de geniale ar fi planurile noastre, cât de excepționale calitativ ar fi materialele folosite sau cât de harnici suntem, fără acest teren nu vom ajunge nicăieri. Este un lucru pe care îl știm cu toții.

Ce este, deci – în budism – acest pământ, acest teren? El este numit, printre altele, „natura de *buddha*“. Toate ființele au potențialul de a atinge iluminarea, de a fi un *buddha*. Nu este ca și cum numai Buddha [Shakyamuni] și câțiva aleși o pot obține și [apoi] ne învață [și pe noi] din milă. Nu [înseamnă] nici că unii dintre noi au „natura de *buddha*“, în timp ce alții nu. Nici că oamenii o au, în timp ce animalele nu. Atâta timp cât există simțire [cât este vorba despre o ființă vie], există și „natura de *buddha*“.

Poate că ne simțim cei mai nefericiți oameni din lume. Poate simțim că avem nevroze și vicii pe care alții abia și le pot imagina. Poate gândim despre noi că suntem cei mai insignifianți dintre cei mici, complet lipsiți de valoare și total de neubit. Credeți-mă, mi-am petrecut o parte considerabilă din viață simțind aceleași lucruri. Indiferent de cum te simți sau ce crezi tu acum despre tine, ai totuși această „natură de *buddha*“. Nu contează cât de putredă este casa, ea este totuși construită pe un teren.

În prezent, această „natură de *buddha*“ este ascunsă conștiinței noastre, așa cum soarele este [uneori] complet ascuns în spatele norilor. Cu toate acestea, la fel cum putem simți prezența soarelui chiar și în cea mai înnoțată zi, avem câteodată sentimentul „naturii noastre de *buddha*“, un anumit simțământ că există ceva mai mult în viață – o anumită capacitate – dincolo de modul nostru normal de a gândi,

a simți și a percepe. Și vă rog să vă amintiți ceea ce tocmai am spus: această aspirație este o dovadă a existenței acestui teren, a acestei Baze. Nu fiți prea aspri cu voi înșivă; ascultați și respectați această mare nevoie din lăuntrul vostru.

Unii au această puternică aspirație. Alții au avut o experiență inițială care i-a deschis către o viziune mai vastă asupra vieții lor.

Maestrul meu, venerabilul Chökyi Nyima Rinpoche, este starețul unei mari mănăstiri din Nepal. El îmi relatează că mulți occidentali vin la el să învețe câte ceva despre budism după ce au călătorit prin Himalaya. Îmi spunea că vastitatea peisajelor montane [de aici] oferă acestor călători un anumit sentiment al vastității esențiale a propriei minți. Această experiență îi inspiră să facă următorul pas.

Îmi amintesc că – în urmă cu mulți ani – am citit despre o mănăstire chineză foarte strictă [aflată] la nord de San Francisco. Călugării de acolo [mențineau] chiar și când dormeau poziția completă a lotusului. Articolul din ziar vorbea despre trei caucazieni care și-au asumat acest incredibil angajament pe baza experiențelor pe care le-au avut în timp ce făceau surfing. Din nou, un anumit sentiment al vastității, poate de unitate cu natura, precum și proverbialul „a curge odată cu valul“.

Alții și-au găsit inspirația inițială prin intermediul educației religioase primite în copilărie. Ei și-au experimentat religia nativă ca pe ceva plin de putere și de sens, dar au constatat că și-au pierdut legătura cu ea la maturitate. Cu toate acestea, ei și-au păstrat pentru totdeauna dorul pentru această inspirație și acest sens.

Pentru că sunt un om al anilor '60, mulți dintre cei pe care îi cunosc au obținut această inspirație inițială ingerând droguri psihedelice. Aceste droguri ne-au oferit o nouă perspectivă sau cel puțin un sentiment că există un alt mod, mai profund, de a percepe lumea. Și, deși nu pledez în niciun fel pentru utilizarea lor, probabil că o mare parte din interesul inițial pentru spiritualitatea asiatică a venit, pentru [acești] oameni, din contactul lor cu drogurile.

Această inspirație inițială se poate obține în mai multe moduri. Unii ar putea-o obține ascultând o muzică frumoasă, alții fiind în natură. Mulți au experiențe profunde în timp ce fac dragoste. Alții

⁷ Prescurtarea „scr.“ se referă la limba sanscrită.

descoperă că intuițiile științei moderne îi împing să investigheze mai profund natura realității. Poate că lucrul cu terapeutul vostru v-a adus până la limitele egoului, iar acum căutați o cale de a trece dincolo de aceste limite.

Deci, oricare ar fi cauza, am avut o anumită experiență, o sclipire, o înțelegere care ne-a dezvăluit noi perspective ale potențialului uman și ne-a schimbat pentru totdeauna modul în care vedem lumea. Există însă o problemă: aceste experiențe nu durează. În cele din urmă, redevinem aceeași persoană care eram, cu aceleași gânduri și perspective.

Un lucru s-a schimbat însă; acum știm. Este ca și cum ai vedea dincolo de deghizarea cuiva, iar masca nu te mai păcălește, chiar dacă ea își păstrează înfățișarea. De fapt, exact asta ni s-a întâmplat. Am trecut dincolo de deghizarea propriului ego.

Acum intuim că există un mod mai bun, mai vast, mai profund de a aborda viața. Vechile noastre obișnuințe, pe care le-am considerat atâta timp normale, ne apar acum extrem de limitative. Este ca și cum te-ai întoarce în închisoare după o scurtă, dar grozavă plimbare pe afară. Poate fi dureros și deprimant; ne vom dori, poate, chiar să fugim și să ne ascundem de această nouă intuiție.

Așa a fost pentru mine. Așa cum am menționat în introducere, contactul meu inițial cu budismul tibetan m-a inspirat într-un mod incredibil.

Cu toate acestea, întorcându-mă la familia mea din America, am simțit cum toate problemele mele emoționale foarte profunde revin. M-am temut să mă mai întorc în India, pentru că riscam o agravare a dependenței de droguri, și m-am temut să studiez budismul, pentru că am considerat că este [doar] o simplă evadare [din realitate]. Eram complet zdrobit. Era ca și cum în capul meu se luptau două armate. În această perioadă eram prea puțin conștient de lumea exterioară, deși, într-o anumită măsură, eram capabil să-mi îndeplinesc sarcinile de cercetător chimist. În cele din urmă însă, aspirația mea pentru o viață în armonie cu intuițiile mele inițiale a prevalat.

Înainte de a mă întoarce în India și de a începe să practic, obișnuiam să-mi urmez orbește gândurile și sentimentele, crezând

complet în imaginea mea de sine și în realitatea construită social din jurul meu. Atunci când apărea vreo discrepanță – orice ar fi putut, eventual, amenința această lume construită [artificial] –, mă izolam în lucrurile care îmi abăteau atenția. Din păcate, aceasta este experiența comună a celor mai mulți dintre noi, pentru că nu avem un sistem de a înțelege aceste sclipiri, iar societatea nu ne oferă niciun fel de srijin pentru a le valorifica.

Pe vremea când era la facultate, o prietenă de-a mea stătea pe o colină și privea cerul împreună cu două alte prietene. Toate trei au văzut o imagine minunată: un grup de zeități feminine care se jucau în cer. Pentru prietena mea [experiența] a fost transformatoare și a avut un rol esențial: ea a început o căutare care, în cele din urmă, a determinat-o să devină o practicantă budistă foarte dedicată. După mai mulți ani, ea s-a întâlnit întâmplător cu celelalte două fete. Ele au tăgăduit orice amintire a respectivei experiențe. Episodul îmi amintește de povestea lui Darwin, care relata că niște băștinași au fost incapabili să vadă nava cu care el naviga, pur și simplu pentru că nu aveau sistemul conceptual necesar pentru a-i atesta [existența].

La modul cel mai concret, societatea noastră este structurată în așa fel încât să nege acest gen de experiențe și sentimente. Căutătorii spirituali nu sunt membri buni [ai societății de] consum. Trăim într-o cultură a dependențelor, de la abuzul de substanțe la diferitele forme de dependență de muncă. Este întotdeauna trist pentru mine să constat cât de ocupați au ajuns unii dintre vechii mei prieteni; speculez frecvent că, la rândul lor, ei fac parte dintre aceia care încearcă să scape de concluziile logice ale propriilor intuiții.

Unii dintre noi ne vom petrece viața ignorând compulsiv acel sentiment imperios, acea aspirație profundă. Pentru unii însă acest lucru nu mai este posibil. Nu mai suntem capabili să trăim într-o deplină înșelare și nu mai suntem complet mulțumiți de cine suntem.

Aceasta reprezintă descoperirea „naturii de buddha“ ca Bază.

Frecvent, acest nou angajament va însoți o experiență legată de moarte – cea a unui prieten, a unui părinte sau, eventual, depistarea

unei boli terminale chiar la noi. De asemenea, poate surveni odată cu o „moarte“ de dimensiuni mai mici – pierderea locului de muncă, un divorț etc. – experiențe care ne ajută să străpungem bula satisfacției de sine. În toate aceste experiențe descoperim că egoul nu ne gestionează viața prea eficient.

Când recunoaștem importanța acestei intuiții – noi sau reînnoite –, când ne simțim inspirați de descoperirea noastră, începem să facem câțiva pași, chiar dacă ezitanți, către a învăța cum să ne întoarcem la această Bază, cum să o experimentăm din ce în ce mai des, pentru o durată din ce în ce mai lungă și cu o tot mai mare intensitate și claritate.

Vom începe, probabil, cu lectura și cu schimbul de opinii cu prietenii mai apropiați. Dacă avem noroc, vom găsi un maestru, îi vom primi instrucțiunile și binecuvântările și vom începe o practică meditativă în care vom și persevera.

Aceasta reprezintă asumarea „naturii de buddha“ ca [și] Cale.

Când, prin sârguința noastră, experiența devine stabilă și sălășluim fără efort în această Bază proprie, *aceasta reprezintă deplina „natură de buddha“ ca Fruct.*

Lama-șilor tibetani le place să explice subiecte de acest gen în termenii acestor trei concepte: Baza, Calea și Fructul.

Baza este „terenul“, fundația, așa cum am discutat mai devreme în acest capitol.

Calea este ceea ce faceți cu această fundație. Poate că aveți sămânța, dar va trebui, de asemenea, să o plantați și să o udați.

În cele din urmă, planta crește și ajunge la maturitate. Acesta este Fructul.

Această carte le va discuta pe toate trei – Bază, Cale și Fruct – în termenii „naturii de buddha“. Ca și în exemplul dat, cu toții avem sămânța – „natura noastră de buddha“ –, dar trebuie să o plantăm și să o hrănim până când rodește.

Budismul tibetan se numește Vajrayana. *Vajra* este o armă indestructibilă, un „sceptru de diamant“. Ea se referă la această „natură de buddha“, care este indestructibilă, pe care o avem pentru totdeauna

în noi și care este capabilă să [ne] distrugă „dușmanii“: limitările⁸, gândirea discursivă și emoțiile perturbatoare. *Yana* înseamnă „Vehicul“. Vajrayana este [așadar] Vehiculul – calea spirituală – în care întreaga abordare este centrată pe acest concept: „natura de buddha“.

Să explorăm acum Baza într-un mod mai formal, mai tradițional.

În tradiția tibetană, principala învățătură despre „natura de buddha“ – „textul [ei] rădăcină“ – este *Mahayana Uttara Tantra Shastra*, [al cărei titlu] a fost tradus ca *Natura neschimbătoare*. Această învățătură a fost dată de viitorul buddha – Maitreya – marelui yoghin și cărturar indian Asanga cu aproape două mii de ani în urmă; ea se mai studiază încă în mănăstirile tibetane și în centrele budiste din întreaga lume.

Așadar, pentru a detalia tema „naturii de buddha“ ca Bază a ființei noastre, voi cita din text cuvintele lui Buddha Maitreya însuși:

Esența iluminării este mereu prezentă în fiecare [ființă], pentru că *dharmakaya* perfecteii „naturi de buddha“ impregnează totul, „adevărata natură proprie“⁹ este nediferențiată și toate [trei] dețin potențialul [trezirii]¹⁰

În acest pasaj des citat, dar greu de înțeles, Maitreya oferă trei motive pentru care toate ființele simțitoare posedă esența iluminării.

Termenii *dharmakaya* și „adevărata natură proprie“ se referă la adevărul ultim, adevărul Vidului. Vidul poate fi stabilit cu claritate prin logică; într-adevăr, acesta este scopul principal al studiilor filosofice din colegiile monahale tibetane. Astfel, simplu spus, deținem

⁸ Am ales să traducem termenul *obscuration* (textual „ascundere“, „întunecare“, „ocultare“, „acoperire“; în limba sanscrită *avarana*) prin „limitare“. O altă variantă ar fi „obstacol“, însă, în timp ce obstacolul este perceput mai ales drept ceva exterior, limitarea este un obstacol interior, care reprezintă cauza acțiunilor greșite ale acelei ființe.

⁹ În lipsa unui termen mai bun am tradus *suchness* prin „adevărata natură proprie“.

¹⁰ Arya Maitreya și Acarya Asanga, *The Changeless Nature*, Karma Drubgyud Darjay Ling, Eskdalemuir, 1985, p. 30. (N. a.)

„natura de *buddha*“ pentru că este adevărată; este experiența noastră personală a Vidului. Exact așa stau lucrurile.

Perspectiva proprie centrată pe ego poate fi dovedită logic și experimental ca fiind deficientă sau falsă și, după cum anecdotele de mai sus o demonstrează, putem constata noi înșine erorile și limitările punctului nostru de vedere actual și putem avea o anumită încredere într-o realitate superioară. Deoarece Vidul este adevărul lumii noastre în general („adevărata natură proprie este nediferențiată“ și „*dharmakaya*... impregnează totul“), el nu este proprietatea unui grup limitat de aleși. Nu trebuie să ne facem griji dacă nu ne aflăm printre cei aleși. Noi „suntem“. Suntem [ființe simțitoare]. Descoperirea „naturii noastre de *buddha*“ înseamnă înțelegerea adevărului absolut al întregii lumi în care trăim, nu doar a sufletului propriei ființe.

Vorbim despre „natura noastră de *buddha*“ ca despre o esență a noastră, ceva ce poate fi descoperit în noi, dar nu este ca și cum ai găsi un sămbure într-o caisă. Poate că o găsim privind în lăuntru nostru, dar ceea ce găsim este omniprezent. Acest lucru este, probabil, ceva ce majoritatea dintre noi am simțit – că un adevăr mai profund impregnează lumea în care și noi ne găsim.

Am putea înțelege mai ușor acest important aspect dacă am înlocui „adevăr absolut“ cu „adevăr lipsit de confuzie“ și „adevăr relativ“ cu „confuzie“. Ar fi mai ușor de constatat astfel că întotdeauna confuzia poate fi lămurită sau eliminată pentru a dezvălui adevărul lipsit de confuzie. Dacă ne gândim la Domnul Buddha ca la „Cel trezit“, atunci putem înțelege că noi, ca ființe simțitoare, dormim. Iar ființele adormite se trezesc în mod inevitabil [la un moment dat].

Acest citat din Maitreya nu joacă rolul de dovadă logică riguroasă. Ideea esențială este că potențialul nostru fundamental de [a atinge] iluminarea, împreună cu una sau două alte premise din budism – cum ar fi legea karmei – nu pot fi demonstrate logic, ci trebuie acceptate fie ca articole de credință, fie – poate este mai exact așa – ca ipoteze [ce constituie] baze de plecare. Toate sistemele de gândire încep cu câteva axiome esențiale și apoi, bazându-se pe ele, construiesc un sistem logic. Dacă un sistem este consecvent

cu el însuși din punct de vedere logic și nu duce la contradicții cu experiența, putem avea încredere în validitatea lui. De exemplu, în geometrie începem cu punctul, linia și planul. Aceste elemente nu sunt definite; cu toate acestea, le înțelegem intuitiv sensul. Bazat pe aceste trei concepte, a fost construit un sistem minunat care a rămas valabil timp de 25 de secole.

În mod similar, sistemul budist pleacă de la câteva elemente esențiale, care au fost apoi dezvoltate sub forma unui sistem complex. Validitatea acestui sistem este demonstrată de consecvența sa logică și, cel mai important, de confirmarea a nenumărați practicanți de-a lungul ultimilor 2 500 de ani. Astfel, deși conceptul de „natură de *buddha*“ nu poate fi dovedit cu strictețe, se poate demonstra cel puțin că este rezonabil, rațional și demn de luat în considerare și de investigat în continuare.

De asemenea, încerc să demonstrez modul în care studiul formal al budismului corespunde intuiției și inspirației noastre inițiale. Amintiți-vă propria experiență, luați în considerare ceea ce ați auzit și citit și încercați să ajungeți la o concluzie clară. Este foarte important să lucrăm treptat și sistematic pentru a rezolva toate îndoielile cu privire la „natura de *buddha*“. Într-un fel, este un proiect pentru întreaga viață – îndoielile noastre devin încet-încet din ce în ce mai subtile.

Îmi amintesc o parte din procesul prin care am trecut eu însumi.

Am studiat teoria mecanicii cuantice și am încercat să înțeleg problemele filosofice mai profunde pe care ea le-a revelat. Experiența mea cu drogurile m-a convins de existența unei realități mai profunde. Am citit câteva dintre cărțile care erau disponibile atunci, cum ar fi *Sutra de Diamant* și *Sutra patriarhului Hui Neng*; am reflectat profund și am încercat din răspuțeri să reconcilies aceste perspective diferite. Am consumat mult timp și am depus mult efort pentru acest demers, dar simt că o mare parte din sângele meu de mai târziu s-a bazat pe acest efort. Practica este întotdeauna mai productivă atunci când nu este obstaculată de îndoială și de ezitățile pe care aceasta le creează.

Ce este această „natură de *buddha*“? Odată ce ne-am lămurit majoritatea îndoielilor cu privire la existența sa, trebuie acum să ne convingem și de valoarea sa. Merită ea căutată? Poate că vom fi dezamăgiți când vom deveni iluminați: „Hei, asta n-a meritat. Îmi vreau banii înapoi!“

Domnul Maitreya spune:

Precum puritatea unui giuvaier, cea a spațiului și cea a apei,

[Ea] rămâne, în esență, totdeauna neîntinată.

Calitățile ei seamănă cu cele

ale unui prețios giuvaier, pentru că este puternică,

cu cele ale spațiului, pentru că este nealterabilă

și cu cele ale apei, pentru că impregnează¹¹ [totul].¹²

Maitreya explică aici calitățile esenței noastre. Ea este neîntinată de gunoiul obișnuit al minții: gândirea noastră neîncetată, emoțiile noastre perturbatoare și eroarea egocentrismului nostru. Oricât de nevrotici sau supărați am fi, oricât de desfrânați sau răi am deveni, „natura noastră de *buddha*“ rămâne „natura noastră de *buddha*“. Nu-și pierde niciodată puritatea. Oricât de întunecați și prevestitori de furtună ar fi norii, ei nu afectează niciodată soarele. Capacitatea noastră de a-l percepe ar putea să scadă, dar soarele nu-și pierde strălucirea. Dacă „natura de *buddha*“ este pur și simplu adevărata natură a lucrurilor, cum ar putea ea fi pângărită vreodată?

Calitățile pozitive ale [adevăratei] noastre naturi sunt indicate de metaforele giuvaierului, spațiului și apei.

Giuvaierul se referă la mitologica „bijuterie care împlinește toate dorințele“¹³, care poate îndeplini orice dorință posesorului său. Similar, [adevărata] noastră natură este dincolo de orice suferință.

Suferința vine din necunoașterea adevărului, din a acționa și a te menține în eroare sau neînțelegere. Pe de altă parte, realizarea [adevăratei] noastre naturi ne va împlini cele mai profunde nevoi și aspirații, deoarece nu vom mai fi separați și înstrăinați de lumea în care trăim din cauza atașamentului și aversiunii. De aceea ea este asemănată unui giuvaier. Realizarea „naturii noastre de *buddha*“ este mai prețioasă decât orice giuvaier sau orice [altă] bogăție imaginabilă.

Nu numai că realizarea sa va fi complet împlinitoare, dar, odată obținută, va fi nealterabilă precum spațiul. Spațiul nu poate fi niciodată schimbat. Camera voastră ar putea fi plină de lucruri în neorânduială, dar spațiul în sine nu este afectat. „Natura noastră de *buddha*“ poate fi umbrită de toate aspectele noastre negative, dar nu este murdărită de ele. Și, pentru că „natura de *buddha*“ este neschimbată precum spațiul, atunci când atingem realizarea, aceasta este permanentă. Nu va fi doar o scânteiere care se estompează, un „pisc“ de pe care [apoi] coborâm. Când este stabilizată, este pentru totdeauna.

Metafora apei a fost întotdeauna mai greu de înțeles pentru mine. Am cerut lămuriri și am aflat următoarele: Când o cârpă este umezită, umiditatea pătrunde în pânză; în același mod, „natura de *buddha*“ impregnează toate fenomenele. Fiecare aspect al experienței noastre va fi impregnat [„umezit“] de ea.

Maitreya va explica ulterior că, dacă nu ar exista „natura de *buddha*“, nu ar exista nici o nemulțumire față de suferință și [deci] nici dorința, efortul și aspirația către nirvana. Maitreya arată că „natura de *buddha*“ se manifestă în ființele obișnuite, asemenea nouă. Așa cum s-a discutat mai devreme, unii oameni pot reuși destul de bine să-și păstreze imaginea de sine și să-și satisfacă dorințele. Alții sunt nefericiți, cu o imagine de sine plină de răni și fisuri. Cine este așadar complet fericit? Cine nu simte măcar o nemulțumire, o ușoară paranoia, o confuză indispoziție? Acest disconfort este [dat de] soarele [adevăratei] noastre naturi, care dogorește răbdător prin norii groși ai obișnuințelor noastre. Metafora mea personală este cea a unui animal adormit care se trezește în cușca lui – nemulțumirea noastră este precum dorul lui de a fi liber.

¹¹ În limba engleză *moistens* – „umezește“. Din chiar explicația autorului, care urmează, se va putea însă constata că acesta este de fapt sensul dat de Buddha Maitreya.

¹² Arya Maitreya și Acarya Asanga, *The Changeless Nature*, Karma Drubgyud Darjay Ling, Eskdalemuir, 1985, p. 32. (N. a.)

¹³ *Cintamani*, în limba sanscrită. Este un motiv întâlnit și în budism, și în hinduism.